YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

14 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa T-332/02,

Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc, kotipaikka Trieste (Italia),

Livio Danielis, kotipaikka Trieste, ja

Domenico D'Alessandro, kotipaikka Trieste,

edustajanaan asianajaja G. Leone,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään ensin X. Lewis ja R. Amorosi, sittemmin M. Lewis, avustajanaan G. Bambara, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

jossa kantaja vaatii ensisijaisesti kumottavaksi komission 28.6.2002 tekemää päätöstä REM 14/01, jossa jätettiin hyväksymättä Italian tasavallan hakemus tuontitullien palauttamisesta kantajille, ja toissijaisena vaihtoehtona näiden tullien tarkoittaman velan osittaista peruuttamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Lindh sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä sekä istunnossa 29.6.2004 esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat säännökset

1 Yhteisön passitus on tullimenettely, jonka tarkoituksena on helpottaa tavaroiden liikkuvuutta yhteisön sisällä. Tämä menettely, joka käsittää ulkoisen ja sisäisen passituksen, sallii muun muassa sen, että yhteisön tullialueelle saapuvat tavarat

kuljetetaan niiden yhteisöönsaapumispaikasta määränpäähän asti ilman tullimuodollisuuksia niiden kulkiessa jäsenvaltiosta toiseen. Yhteisön passituksesta 13 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 222/77 (EYVL 1977, L 38, s. 1) 1 artiklan 2 kohdasta, jota sovellettiin tosiseikkojen tapahtumisen aikaan, käy ilmi, että ulkoisessa passituksessa ovat lähinnä kolmannesta maasta tulevat tavarat, jotka eivät ole vapaassa liikkeessä yhteisön jäsenvaltioissa EY:n perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklassa (joista on tullut EY 23 ja EY 24 artikla) tarkoitetulla tavalla.

2 Asetuksen 12 artiklan mukaan tavarasta on ulkoista passitusta varten tehtävä passitusilmoitus T1-lomakkeella. Tämän ilmoituksen allekirjoittaa passitusta pyytävä tai tämän valtuutettu edustaja, joka jättää sen yhdessä kuljetusasiakirjan ja muiden täydentävien asiakirjojen kanssa vähintään kolmena kappaleena lähtötullitoimipaikalle. Tavaroiden kuljetus tapahtuu T1-asiakirjan kappaleiden kanssa, jonka lähtötullitoimipaikka on antanut passituksesta vastaavalle tai tämän edustajalle (19 artiklan 1 kohta).

3 Asetuksen N:o 222/77 11 artiklan a alakohdassa säädetään, että passituksesta vastaavalla tarkoitetaan sitä, joka tarvittaessa valtuutetun edustajan välityksellä pyytää vaaditut tullimuodollisuudet täyttävällä lomakkeella yhteisön passitusta ja joka vastaa näin ollen toimivaltaisiin viranomaisiin nähden passituksen sääntöjenmukaisesta toteuttamisesta. Passituksesta vastaava on velvollinen esittämään tavarat muuttumattomina määrätoimipaikalla toimivaltaisten viranomaisten määräämässä määräajassa ja näiden määräämiä tunnistustoimenpiteitä noudattaen sekä noudattamaan yhteisön passitusta koskevia sääntöjä ja niiden jäsenvaltioiden passitusta koskevia sääntöjä, joiden aluetta käytetään kuljetuksen yhteydessä (13 artiklan a ja b kohta).

4 Asetuksen N:o 222/77 36 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kun yhteisön passituksen kuluessa tai sen yhteydessä todetaan, että tietyssä jäsenvaltiossa on

tapahtunut rikkomus tai säännönvastaisuus, tämän jäsenvaltion on perittävä mahdollisesti kannettavat tullit ja muut maksut lakiensa, asetustensa tai hallinnollisten määräystensä mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rikosoikeudellisten toimenpiteiden toteuttamista.

5 Tullivelasta 13 päivänä heinäkuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2144/87 (EYVL L 201, s. 15) mukaan tuontitullivelka syntyy, kun tuontitullien alainen tavara siirretään pois tullivalvonnasta, jota kyseisen tavaran väliaikainen varastointi tai sen asettaminen sellaiseen tullimenettelyyn, johon sisältyy tullivalvonta, merkitsee (2 artiklan 1 kohdan c alakohta).

6 Tullivelan maksamiseen velvollisten määrittämisestä 18 päivänä huhtikuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1031/88 (EYVL L 102, s. 5) 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kun — — asetuksen — — N:o 2144/87 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla syntyy tullivelka, velan maksamiseen velvollisia ovat tavaran tullivalvonnasta pois siirtäneet henkilöt.

Velan maksamiseen velvollisia ovat jäsenvaltioissa voimassa olevien säännösten mukaisesti yhteisvastuullisesti myös

a) henkilöt, jotka ovat osallistuneet tavaran siirtämiseen pois tullivalvonnasta, sekä tavaroita ostaneet tai hallussaan pitäneet henkilöt

b) kaikki, jotka ovat osaltaan vastuussa siirtämisestä pois tullivalvonnasta.

2. Yhteisvastuullisesti tullivelan maksamiseen velvollisia ovat lisäksi henkilöt, jotka ovat velvollisia täyttämään ne velvollisuudet, jotka johtuvat tuontitullien alaisen tavaran väliaikaisesta varastoinnista tai sen tullimenettelyn käyttämisestä, johon tavara on asetettu."

7 Yhteisön tullilainsäädännössä säädetään mahdollisuudesta palauttaa maksetut tuontitullit kokonaan tai osittain taikka peruuttaa tullivelka. Nyt esillä olevassa tapauksessa sovellettavat peruuttamisen edellytykset on vahvistettu tuonti- tai vientitullien palauttamisesta tai peruuttamisesta 2 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen N:o 1430/79 (EYVL L 175, s. 1) 13 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (ETY) N:o 1430/79 muuttamisesta 7 päivänä lokakuuta 1986 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3069/86 (EYVL L 286, s. 1). Siinä säädetään seuraavaa:

"Tuontitullit voidaan palauttaa tai peruuttaa — — erityistilanteissa, jotka johtuvat olosuhteista, joissa ei voida osoittaa asianomaisen syyllistyneen vilpilliseen menettelyyn taikka ilmeiseen laiminlyöntiin.

— — "

8 Asetuksen N:o 2144/87 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että ellei poikkeuksista, joilla ei tässä ole merkitystä, muuta johdu, tullivelka lakkaa, kun tavarat takavarikoidaan.

Asian tosiseikat

9 Kantajina on selvitystilassa oleva yhtiö Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc (jäljempänä Nordspedizionieri), jonka kotipaikka on Trieste (Italia) ja joka muodostuu tulliasioitsijoista, ja kaksi sen osakasta yhdessä eli L. Danielis ja D. D'Alessandro, jotka ovat rajoittamattomassa yhteisvastuussa yhtiöstä.

10 Nordspedizionieri jätti 30.10.1991 Cumberland Ltd -nimisen yrityksen pyynnöstä ulkoista passitusta koskevan ilmoituksen Fernettin (Italia) tullikamariin. Ilmoitus koski slovenialaiselta Proexim Export-Import -nimiseltä yhtiöltä ostettujen 1 400 pakkauspahvilaatikon — yhteispainoltaan 12 620 kilogrammaa — kuljettamista määränpäähän Espanjassa. Nordspedizionieri teki 5.11.1991 tätä 30.10. tehtyä muutoin vastaavan passitusilmoituksen, mutta jossa lähetettävien pakkauspahvilaatikoiden määrä oli 1 210, yhteispainoltaan 12 510 kilogrammaa. Yhtiö teki 16.11.1991 vielä kolmannen passitusilmoituksen 1 500 pakkauspahvilaatikosta, joiden yhteispaino oli 12 842 kilogrammaa. Kaikissa kolmessa passituksessa kuljetuksesta huolehti samalla rekisterinumerolla varustettu slovenialainen kuorma-auto.

11 Tuota kolmatta passitusta koskevien tullimuodollisuuksien jälkeen kuorma-auto sai luvan reitin ajamiseen. Vähän myöhemmin Fernettin tullikamarin päällikkö pyysi paikkakunnan rajapysähdysalueen verovalvontaosastoa tutkimaan kuorma-auton lastin. Poliisi seurasi kuorma-autoa, joka oli jo lähtenyt tullialueelta, ja pysäytti sen muutaman kilometrin päässä rajalta. Poliisi saattoi auton Fernettin tullikamarin luo siellä tapahtuvaa tutkintaa varten. Tutkinta osoitti, etteivät pakkauspahvilaatikot olleet tyhjiä, kuten passitusilmoituksessa oli ilmoitettu, vaan täynnä savukkeita. Autosta löytyi 8 190 kilogrammaa yhteisön ulkopuolelta peräisin olevia ulkomaisia

savukkeita, jotka oli jaettu 819 pakkaukseen. Kuorma-auton kuljettaja C pidätettiin ja auto lasteineen takavarikoitiin, kuten myös kuljettajan hallussa olleet asiakirjat.

12 Italian tulliviranomaisten yhteistyössä Slovenian viranomaisten kanssa tekemän tutkinnan perusteella voitiin havaita, että C oli osallistunut myös kolmeen muuhun vastaavaan savukkeiden salakuljetukseen 30.10. ja 5.11.1991 tehdyillä Nordspedizionierin laatimilla passitusilmoituksilla sekä Centralsped Srl:n 16.9.1991 jättämällä ilmoituksella. Niiden kuljetusten, jotka tehtiin 30.10. ja 5.11.1991, osalta tutkinta paljasti, että sen jälkeen kun nuo pääasiassa valmistettua tupakkaa sisältävät lastit oli ilmoitettu Slovenian tulliviranomaisille, samat lastit esitettiin Italiassa pakkauspahvilaatikkojen rahteina. Fernettin tullitoimipaikan tullimuodollisuuksien jälkeen kuorma-auto jatkoi matkaansa eri määräpaikkaan kuin tulli-ilmoituksissa oli ilmoitettu, kun lasti oli vaivihkaa purettu Italiassa.

13 Salakuljetustutkinnassaan Italian viranomaiset löysivät Bareggiosta (Milano, Italia) varaston, jossa oli valmistettua tupakkaa. Varastoon tehdyssä kotietsinnässä 8.4.1992 poliisi löysi 801 laatikkoa eli 8 010 kilogrammaa savukkeita, jotka takavarikoitiin.

14 Kantajat saivat Triesten piiritullikamarin veronkantotoimistolta 16.10.1992 passituksista 30.10. ja 5.11.1991 vastaavina päätöksen, jossa niitä vaadittiin maksamaan 2 951 462 300 Italian liiraa (ITL), joista 2 501 239 200 ITL oli tulleja ja muita maksuja sekä 450 223 100 ITL korkoja, 1 700 laatikosta eli 17 000 kilogrammasta ulkomaista valmistettua tupakkaa, joka oli maahantuotu laittomasti ja luovutettu kulutukseen yhteisön tullialueella. Koska Italian viranomaiset olivat saaneet

16.11.1991 kuljetetun lastin haltuunsa ennen sen kulutukseen luovuttamista, kantajilta ei vaadittu tullin maksamista siltä osin.

15 Kantajat hakivat 28.10.1992 Italian verohallinnon tulliosaston 16.10.1992 tekemään päätökseen muutosta. Tribunale civile e penale di Trieste (Italia) kumosi 12.9.1994 antamallaan tuomiolla kyseisen riitautetun päätöksen. Corte d'appello di Trieste muutti tuota tuomiota 5.9.1996 antamallaan tuomiolla ja velvoitti Nordspedizionierin osakkaineen — viimeksi mainitut toissijaisesti mutta keskenään yhteisvastuullisesti — maksamaan riidanalaisessa päätöksessä mainitut 2 951 462 300 ITL. Corte suprema di cassazione hylkäsi kantajien Corte d'appellon tuomion johdosta tekemän valituksen tuomiollaan 26.1.1999.

16 Tribunale civile e penale di Triesten tutkintatuomari teki 14.1.1994 rikosoikeudellista luokitusta koskevan päätöksen savukkeiden salakuljetuksesta, johon oli syyllistynyt G. Baldi, joka oli Nordspedizionierin osakas ja yhtiön jättämien tuossa salakuljetuksessa käytettyjen kolmen passitusilmoituksen laatija.

17 Kantajat jättivät komissiolle 14.11.2000 hakemuksen Italian viranomaisten vaatimien tullien peruuttamisesta. Italian viranomaiset hakivat 4.6.2001 komissiolta 497 589 687 ITL:n eli 256 983,63 euron (EUR) suuruisten tullien peruuttamista.

18 Komissio pyysi kirjeellään 18.12.2001 Italian viranomaisilta lisätietoja. Italian tulliviranomaiset vahvistivat kirjeessään 11.2.2002, että peruutettavaksi haettujen tullien määrä oli 497 589 687 ITL.

19 Komissio teki 28.6.2002 päätöksen, jossa hylättiin Italian viranomaisten 4.6.2001 päivätty hakemus kantajien tullivelan peruuttamisesta (jäljempänä riidanalainen päätös). Komissio katsoi, ettei kyseessä ollut asetuksessa N:o 1430/79 tarkoitettu erityistilanne, joka johtuu olosuhteista, joissa ei voida osoittaa asianomaisen syyllistyneen vilpilliseen menettelyyn taikka ilmeiseen laiminlyöntiin, minkä vuoksi 256 983,63 euron eli 497 589 687 ITL:n suuruisten tullien peruuttaminen ei ollut aiheellista.

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

20 Kantajat nostivat 30.10.2002 saapuneella kirjelmällä tämän kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Prosessinjohtotoimena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi komissiota esittämään eräitä asiakirjoja. Komissio noudatti pyyntöä määräajassa.

22 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 29.6.2004 pidetyssä istunnossa.

23 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ensisijaisena vaihtoehtona kumoaa riidanalaisen päätöksen ja toteaa haetun tuontitullien peruuttamisen aiheelliseksi tässä tapauksessa

— toissijaisena vaihtoehtona toteaa tullien peruuttamisen aiheelliseksi sen tullivelan osalta, joka koskee 8 010 kilogramman erää ulkomaista valmistettua tupakkaa, jonka Italian viranomaiset takavarikoivat 8.4.1992 Bareggion salavarastosta

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

24 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kantajien hakemuksen tutkimatta siltä osin kuin nämä kiistävät tullivelan tarkan määrän ja vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan niiden oikeuden tullien peruuttamiseen takavarikoiden 8 010 kilogramman tupakkaerän osalta

— hylkää kanteen muilta osin

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiaa koskeva lainsäädäntö

I *Riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimus*

25 Kantajat vetoavat kumoamisvaatimuksensa tueksi ensinnäkin siihen, että riidanalaisessa päätöksessä oli useita aineellisia virheellisyyksiä, ja toiseksi siihen, että

kyseessä oli asetuksessa N:o 1430/79 tarkoitettu erityistilanne, joka johtuu olosuhteista, joissa ei voida osoittaa asianomaisen syyllistyneen vilpilliseen menettelyyn taikka ilmeiseen laiminlyöntiin.

A *Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä oli useita aineellisia virheellisyyksiä*

26 Kantajat väittävät riidanalaisessa päätöksessä olleen lukuisia aineellisia virheellisyyksiä. Niiden mielestä epätäsmällisyyksiä oli ensinnäkin 16.11.1991 tehdyssä tulli-ilmoituksessa tarkoitetun lastin tutkimisesta tehdyssä kuvauksessa ja toiseksi väitteessä, jonka mukaan kantajat vaativat tullien peruuttamista ainoastaan 497 589 687 ITL:n osalta.

1. Marraskuun 16. päivänä 1991 tehdyssä tulli-ilmoituksessa tarkoitetun lastin tutkiminen

Asianosaisten lausumat

27 Kantajien mukaan riidanalaisen päätöksen 4 artiklassa todetaan Fernettin tullikamarin määränneen verovalvontaosaston tutkimaan 16.11.1991 tehdyssä tulli-ilmoituksessa tarkoitetun lastin. Ne väittävät, että tulliviranomaiset eivät tosiasiassa tutkineet tavaraa tullialueella passitusilmoituksen esittämishetkellä vaan päättivät tarkastaa sen kuorma-auton lähdön jälkeen, toisin sanoen tullimuodollisuuksien päätyttyä.

28 Komissio huomauttaa, ettei Italian poliisi seurannut 16.11.1991 tehdyssä tulli-ilmoituksessa tarkoitettujen tavaroiden kuljetuksesta huolehtinutta kuorma-autoa heti tullimenettelyjen päätyttyä, vaan seuraaminen alkoi vasta poliisin huomattua kyseisen auton lähteneen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

29 Riidanalaisen päätöksen neljännessä perustelukappaleessa todetaan vain seuraavaa: "[Fernettin] tullikamari pyysi verovalvontaosastoa tutkimaan [16.11.1991 tehdyssä tulli-ilmoituksessa] tarkoitetun lastin, joka osoittautui yksinomaan savukkeiksi. Lasti takavarikoitiin ja kuorma-auton kuljettaja pidätettiin." Tästä suppeasta toteamuksesta ei käy ilmi, että lastin tutkiminen ei tapahtunut ilmoitusta jätettäessä eikä tullialueella eikä myöskään ennen tullimuodollisuuksien päättymistä. Koska on riidatonta, että tutkimisen suorittivat Fernettin tullikamarin päällikön pyynnöstä verovalvontaosasto, ei riidanalaisen päätöksen 4 artikla ole tosiseikkojen osalta virheellinen.

30 Näin ollen tämä väite on hylättävä.

2. Peruutettavaksi haetun tullin määrä

Asianosaisten lausumat

31 Kantajat väittävät riidanalaisesta päätöksestä ilmenevän virheellisesti, että ne hakivat tullien peruuttamista 497 589 687 ITL:n osalta. Kantajien mukaan niiden 14.11.2000 päivätystä komissiolle osoitetusta hakemuksesta käy ilmi, että ne anoivat koko sen

2 951 462 300 ITL:n suuruisen summan peruuttamista, jonka maksamista Italian viranomaiset olivat niiltä vaatineet. Kantajat korostavat tältä osin, että komission aineellinen virhe on omiaan vaikuttamaan siihen, mitä kanne koskee, sillä yksi haettuun peruuttamiseen oikeuttavista perusteista on juuri asianomaisen tullivelan huomattava suuruus ja sen kantajille aiheuttama taloudellinen rasitus. Virheellä on siten vaikutus päätöksen perusteluihinkin. Kantajat väittävät niin ikään, että koko riidan kohteen tarkkaa määrittämistä ei voida tehdä harkinnanvaraisten arviointien pohjalta ja että riidan tarkka summa on tiedettävä oikein kaikissa oikeudenkäynnin vaiheissa.

32 Komission mukaan väitettä tullivelan suuruuden määrittämisessä tapahtuneesta virheestä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska kantajat tällä tavoin kiistävät Italian viranomaisten määrittämän velkasumman.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

33 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan tarkoituksena on ainoastaan tehdä mahdolliseksi tietyissä erityistilanteissa, joissa ei voida osoittaa vilpillistä menettelyä tai ilmeistä laiminlyöntiä, vapauttaa talouden toimija maksamasta tullia, jonka maksamiseen se on velvollinen, eikä kyseenalaistaa tullivelan vaatimisen sallivaa periaatetta (yhdistetyt asiat 244/85 ja 245/85, Cerealmangimi ja Italgrani v. komissio, tuomio 12.3.1987, Kok. 1987, s. 1303, 11 kohta; asia C-121/91 ja C-122/91, CT Control (Rotterdam) ja JCT Benelux v. komissio, tuomio 6.7.1993, Kok. 1993, s. I-3873, 48 kohta ja asia T-205/99, Hyper v. komissio, tuomio 11.7.2002, Kok. 2002, s. II-3141, 98 kohta).

34 Velan olemassaolon ja tarkan määrän määrittäminen kuuluu kansallisten viranomaisten toimivaltaan. Komissiolle asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan nojalla osoitetuissa hakemuksissa ei ole kyse siitä, ovatko kansalliset tulliviranomaiset soveltaneet asianmukaisesti aineellisoikeudellisia tullisäännöksiä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa, että näiden viranomaisten tekemät päätökset voidaan riitauttaa kansallisissa tuomioistuimissa, jotka voivat EY 234 artiklan nojalla pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua (asia T-195/97, Kia Motors ja Broekman Motorships v. komissio, tuomio 16.7.1998, Kok. 1998, s. II-2907, 36 kohta ja em. asia Hyper v. komissio, tuomion 98 kohta).

35 Edellä todettuun eivät vaikuta kantajien väitteet siitä, että koko riidan kohteena olevan taloudellisen vaateen suuruuden tarkan määrityksen on voitava olla kaikissa oikeudenkäynnin vaiheissa mielipiteidenvaihdon kohteena. Nämä väitteet jättävät huomiotta niin tulliasioissa vallitsevan toimivallanjaon kansallisten viranomaisten ja komission välillä kuin asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa säädetyn tullien palauttamisen tai peruuttamisen erityisyyden ja rajat.

36 Edellä todetun perusteella on katsottava, että väite, jonka mukaan riidanalainen päätös on virheellinen kantajien peruutettavaksi hakeman tullien määrän osalta, on jätettävä tutkimatta, koska kantajat siinä kyseenalaistavat tullivelan tarkan suuruuden määrityksen.

37 Joka tapauksessa on todettava, ettei riidanalaisessa päätöksessä ole aineellista virhettä siltä osin kuin siinä on todettu kantajien anoneen poistettavaksi 497 589 687 ITL:n suuruista summaa, joka vastaa Italian viranomaisten niiltä vaatimia tulleja. Kyseinen summa nimittäin esiintyy Italian tasavallan 4.6.2001 tehdyssä hakemuksessa, ja tuon summan Italian viranomaiset ovat sittemmin kirjeessään 11.2.2002 vahvistaneet komission pyynnöstä. Vastoin kantajien väitteitä se, ettei riidanalaisesta päätöksestä käy ilmi, että ne hakivat poistettavaksi koko sitä tullivelkaa, jonka Italian viranomaiset olivat niille määränneet, ei voi vaikuttaa erityistilanteen vallitsemisen arviointiin eikä riidanalaisen päätöksen perusteluihin. Ensiksikin kyseinen verovelka

sisälsi tullien ohella arvonlisäveroa ja kulutusveroa, jotka eivät ole asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa säädetyn peruuttamismenettelyn kohteena. Toiseksi, koska kansalliset viranomaiset olivat tehneet komissiolle hakemuksen ja kun otetaan huomioon niiden yksinomainen toimivalta määrittää tullivelka, poistettavaksi haettujen tullien määrä oli se, jonka kansalliset viranomaiset olivat todenneet.

38 Tämä väite onkin hylättävä.

39 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

B *Toinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta, jossa ei voida osoittaa vilpillistä menettelyä tai ilmeistä laiminlyöntiä*

1. Alkuhuomautukset

40 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohta on yleinen kohtuullisuuslauseke, joka on tarkoitettu kattamaan muut kuin käytännössä kaikkein yleisimmin todetut tilanteet, joista voitiin asetuksen antamishetkellä antaa erityislainsäädäntöä (asia 283/82, Schoellershammer v. komissio, tuomio 15.12.1983, Kok. 1983, s. 4219, 7 kohta; em. yhdistetyt asiat Cerealmangimi ja Italgrani v. komissio, tuomion 10 kohta; asia 58/86, Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, tuomio 26.3.1987, Kok. 1987, s. 1525, 22 kohta; asia C-446/93, SEIM, tuomio 18.1.1996, Kok. 1996,

s. I-73, 41 kohta ja asia T-239/00, SCI UK v. komissio, tuomio 4.7.2002, Kok. 2002, s. II-2957, 44 kohta). Artikla on tarkoitettu sovellettavaksi silloin, kun ne olosuhteet, jotka kuvaavat talouden toimijan ja hallintoelimen välistä suhdetta, ovat sellaiset, ettei olisi kohtuullista antaa tämän toimijan kärsiä vahinkoa, jota hänelle ei tavanomaisessa tilanteessa olisi aiheutunut (em. asia Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, tuomion 22 kohta ja em. asia SCI UK v. komissio, tuomion 50 kohta).

41 Asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan osalta kahden edellytyksen on yhtä aikaa täytyttävä, jotta tuontitullit voitaisiin peruuttaa: kyseessä on oltava erityistilanne eikä kyseessä saa olla talouden toimijan vilpillinen menettely tai ilmeinen laiminlyönti (asia C-370/96, Covita, tuomio 26.11.1998, Kok. 1998, s. I-7711, 29 kohta; asia C-61/98, De Haan, tuomio 7.9.1999, Kok. 1999, s. I-5003, 42 kohta ja em. asia SCI UK v. komissio, tuomion 45 kohta).

42 On niin ikään huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissiolla on harkintavaltaa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan yleistä kohtuullisuuslauseketta soveltaessaan (asia T-346/94, France-aviation v. komissio, tuomio 9.11.1995, Kok. 1995, s. II-2841, 34 kohta; asia T-50/96, Primex Produkte Import-Export ym. v. komissio, tuomio 17.9.1998, Kok. 1998, s. II-3773, 60 kohta ja asia T-290/97, Mehibas Dordtselaan v. komissio, tuomio 18.1.2000, Kok. 2000, s. II-15, 46 ja 78 kohta). On myös korostettava, että tuonti- tai vientitullien palauttaminen tai peruuttaminen, johon voidaan ryhtyä vain tiettyjen edellytysten täyttyessä ja nimenomaisesti säädetyissä tilanteissa, muodostaa poikkeuksen tavanomaiseen tuonti- ja vientimenettelyyn, joten säännöksiä, joissa säädetään tällaisesta palauttamisesta tai peruuttamisesta, on tulkittava suppeasti (asia C-48/98, Söhl & Söhlke, tuomio 11.11.1999, Kok. 1999, s. I7877, 52 kohta ja asia T-282/01, Aslantrans v. komissio, tuomio 12.2.2004, Kok. 2004, s. II-693, 55 kohta).

2. Erityistilanteen vallitseminen

43 Kantajat väittävät olevansa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan mukaisessa erityistilanteessa. Ne toteavat ensinnäkin, että Italian viranomaiset ovat tarkoituksella antaneet kyseisten salakuljetusten tapahtua, jotta salakuljettajien verkosto voitaisiin paljastaa. Toiseksi ne huomauttavat olleensa sellaisen petoksen uhreja, joka ylitti niiden elinkeinotoimintaan liittyvän kaupallisen riskin. Kolmanneksi ne väittävät tulliviranomaisten laiminlyöneen velvollisuuksiaan valvoa tullitoimintaa ja neljänneksi, että kantajien oli mahdotonta valvoa kuljetuksia, sekä vielä viidenneksi, ettei komissio riidanalaisessa päätöksessä punninnut eri intressejä.

a) Väite siitä, että Italian viranomaiset tiesivät etukäteen salakuljetuksesta

Asianosaisten lausumat

44 Kantajien mukaan kyseessä oleva maksuvelvollisuus perustuu tutkimukseen, jonka teki tulli, joka todennäköisesti oli perillä tapahtumista.

45 Kantajat muistuttavat C:n 16.9.1991 suorittaneen ensimmäisen kuljetuksen Iruniin (Espanja) passitusasiakirjalla, jonka oli antanut Centralsped-niminen yhtiö. Tämä asiakirja tarkastettiin ja hyväksyttiin, kun Fernettin tullikamari sai T1-asiakirjan viidennen kappaleen 20.9.1991, ja lähetettiin Triesten tullipiiriin 5.12.1991. Kantajien mukaan tämä ensimmäinen tarkastus ja hyväksyntä oli selvästi virheellinen.

46 Kantajat huomauttavat myös, että 16.11.1991 tapahtunutta kuljetusta valvottiin Fernettin tullin pyynnöstä heti kun kyseessä ollut kuorma-auto oli poistunut tullialueelta, mikä edellytti ennakolta seuraamista ja kyseisen auton pysäyttämistä. Kantajat painottavat, ettei kuljetuksia koskaan pysäytetä enää sen jälkeen, kun ne ovat lähteneet tullialueelta, paitsi jos verovalvontaosasto on jo selvillä salakuljetuksesta. Kantajien mukaan tämä saa olettamaan, ettei savukkeiden paljastuminen ollut vain onnea tullin pistotarkastuksessa, vaan että verovalvontaosasto tiesi, mitä lasti todellisuudessa oli.

47 Kantajat toteavat niin ikään, että sunnuntaina 17.11.1991 eli alle 24 tuntia kuorma-auton tarkastamisen jälkeen ja vaikka C:tä ei ollut vielä edes kuulusteltu, verovalvontaosasto palasi Bresciaan (Italia), jossa se suoritti takavarikkoja kiinteistössä, jossa asui henkilö, jota sittemmin syytettiin osallisuudesta savukkeiden salakuljetukseen.

48 Lisäksi kantajat tuovat esiin, että 30.10. ja 5.11.1991 kuljetettujen lastien sisällöksi oli sääntöjenmukaisesti Slovenian tulliviranomaisille ilmoitettu ulkomaista valmistettua tupakkaa käsittävät laatikot. Kantajien mukaan Slovenian viranomaiset Italian ja Jugoslavian välillä 16.11.1965 solmitun vastavuoroista avunantoa koskevan voimassa olevan sopimuksen nojalla kertoivat Italian viranomaisille kyseisten arkaluonteisten tavaroiden löytymisestä C:n kuljettamista lasteista.

49 Kantajat päättelevät esitetyistä seikoista, että Italian viranomaisilla oli tieto C:n salakuljetuksesta ja että salakuljetusverkoston kaikkien osallisten paljastamiseksi ja kiinniottamiseksi ne tarkoituksellisesti antoivat rikkomusten tapahtua sallimalla esillä olevat kaksi kuljetusta, joista kantajat olivat tehneet passitusilmoitukset tietämättä tosiseikkoja ja siten vilpittömässä mielessä. Kantajat korostavat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen myöntäneen, että tuontitullien peruuttaminen on aiheellista, kun ulkoisessa passituksessa on tapahtunut petos ja kun tullihallinto on ollut perillä kyseisestä lainvastaisesta teosta (asia T-330/99, Spedition Wilhelm

Rotermund v. komissio, tuomio 7.6.2001, Kok. 2001, s. II-1619). Samoin ne huomauttavat yhteisöjen tuomioistuimen katsoneen, että silloin kun maksuvelvollinen ei ole syyllistynyt mihinkään vilpilliseen menettelyyn tai ilmeiseen laiminlyöntiin ja kun maksuvelvolliselle ei ole ilmoitettu tutkinnan kulusta, tulli- tai poliisiviranomaisten suorittaman tutkinnalliset tarpeet muodostavat asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen (em. asia De Haan, tuomion 53 kohta).

50 Komissio katsoo edelleen, ettei kantajien tilanne ole rinnastettavissa edellä mainitun asian De Haan kantajaan. Viimeksi mainitussa asiassa komission mukaan tulliviranomaiset olivat perillä salakuljetuksesta ja järjestivät valvotun kuljetuksen vapaaehtoisesti, kun taas nyt käsiteltävänä olevassa asiassa salakuljetus paljastui säännönmukaisen tullivalvonnan yhteydessä passitusilmoituksia tehtäessä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

51 On huomattava, että sellaisen tutkimuksen tarpeilla, jonka tarkoituksena on toteutetun tai valmisteltavan petoksen tekijöiden tai osallisten tunnistaminen ja kiinnisaaminen, voidaan perustella se, ettei passituksesta vastaavalle ole tarkoituksella osaksi tai lainkaan ilmoitettu tutkimukseen liittyvistä seikoista, vaikka passituksesta vastaava ei olisikaan millään tavoin osallinen kyseisiin petoksiin (em. asia De Haan, tuomion 32 kohta). Näin ollen kansalliset viranomaiset voivat oikeutetusti antaa tarkoituksella rikkomusten tai sääntöjenvastaisuuksien tapahtua paljastaakseen verkoston, selvittääkseen tekijät ja hankkiakseen tai vahvistaakseen todistusaineistoa. Kuitenkin näistä rikkomusten tutkimiseen liittyvistä valinnoista johtuvan tullivelan asettaminen maksuvelvollisen vastattavaksi olisi omiaan haittaamaan kohtuullisuuslausekkeen tarkoitusta, kun maksuvelvollinen näin joutuisi muista samaa toimintaa harjoittavista toimijoista poikkeavaan tilanteeseen.

Niinpä siinä tapauksessa, ettei maksamisvelvollinen ole syyllistynyt vilpilliseen menettelyyn tai ilmeiseen laiminlyöntiin, se seikka, ettei hänelle ole ilmoitettu tutkinnan kulusta tulli- tai poliisiviranomaisten suorittaman tutkinnallisten tarpeiden takia, muodostaa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen (ks. em. asia De Haan, tuomion 53 kohta).

52 Onkin tutkittava, esiintyykö kantajien väitteiden mukaisesti seikkoja, joiden perusteella voidaan todeta Italian viranomaisten olleen selvillä kyseessä olleesta savukkeiden salakuljetuksesta ja silti sallineen toteuttaa 30.10. ja 5.11.1991 tehdyt toimet.

53 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensinnäkin, ettei se seikka, että Fernettin tullikamarin päällikkö 16.11.1991 suoritetun kuljetuksen tullimuodollisuuksien jälkeen pyysi verovalvontaosastoa tutkimaan kuorma-auton, mikä edellytti auton seuraamista ja pysäyttämistä, sellaisenaan riitä näyttämään toteen, että viranomaiset olivat perillä rahdin todellisesta luonteesta. Kuten Fernettin tullikamarin 16.11.1991 laatimasta pöytäkirjasta, joka koskee kiinniottoa, käy ilmi, tullikamarin päällikkö määräsi ajoneuvon tutkittavaksi sen vuoksi, että hän epäili kuljetettavan lastin eroavan ilmoitetusta. Sen seurauksena, että tutkinta suoritettiin sen jälkeen, kun ajoneuvo oli jo lähtenyt tullialueelta, ei voida päätellä, ettei kyseessä ollut satunnainen tarkastus.

54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lisäksi, etteivät Italian poliisin Bresciassa suorittama tutkinta ja takavarikko myöskään osoita Italian viranomaisten olleen etukäteen selvillä salakuljetuksesta. Triesten tullikamarin 17.11.1991 laatimasta pöytäkirjasta, joka koskee takavarikkoa, nimittäin ilmenee, että kyseiset poliisitoimet olivat seurausta savukkeiden löytymisestä Fernettissä tutkitusta kuorma-autosta sekä poliisin esitutkinnasta ja haltuun otettujen kuljettajalle kuuluneiden asiakirjojen tutkimisesta. On myös huomattava, että vastoin kantajien väitteitä kuorma-auton kuljettajaa oli jo kuulusteltu lyhyesti 16.11. pidätyksen vuoksi.

55 Tämän ohella on täsmennettävä, etteivät poistettavaksi vaadittavat tullit vastaa kyseistä 16.11.1991 suoritettua tullitoimenpidettä, vaan aiempia 30.10. ja 5.11.1991 tehtyjä toimenpiteitä. Viranomaisten täytyi siis — asiassa De Haan annetun oikeuskäytännön soveltamiseksi — olla jo ennen noita kahta päivää tietoisia salakuljetuksesta.

56 Tältä osin on todettava, ettei se seikka, että 16.9.1991 jätetty ilmoitus oli tarkastettu ja hyväksytty virheellisesti, osoita viranomaisten olleen perillä salakuljetuksista 30.10. ja 5.11.1991. Asiakirjojen perusteella ei voida päätellä Italian viranomaisten olleen tietoisia väitetystä väärennyksestä ennen 16.11.1991. Fernettin tullikamarin 16.12.1991 laatimasta pöytäkirjasta päinvastoin ilmenee, että 16.9.1991 tehty salakuljetus paljastui C:n 16.11.1991 antamien lausumien ja Fernettin tullikamarin niiden jälkeen tekemän selvityksen johdosta.

57 Sen väitteen osalta, jonka mukaan Slovenian viranomaiset saivat ennakolta tiedon italialaisilta kollegoiltaan savukkeista kuljetuksissa, joita 30.10. ja 5.11.1991 tehdyt ilmoitukset tarkoittivat, on huomattava, etteivät kantajat esitä tästä mitään muita todisteita kuin Italian ja Jugoslavian välillä tullipetosten estämiseksi ja niistä rankaisemiseksi annettavasta virka-avusta 10.11.1965 tehdyn sopimuksen. Kyseinen sopimus ei kuitenkaan velvoita Slovenian viranomaisia ilmoittamaan viipymättä Italian viranomaisille joka kerta kun savukekuljetus lähtee niiden alueelta (ks. edellä 79 kohta). Lisäksi Fernettin tullikamarin 16.12.1991 laatimasta pöytäkirjasta ilmenee Italian viranomaisten pyytäneen Slovenian viranomaisilta tietoja ja että tämän pyynnön johdosta nämä 13.12.1991 vahvistivat päivät, joina kyseessä olevat kuljetukset lähtivät Slovenian tullista, ja ilmoittivat Italian viranomaisille ilmoituksen kohteena olleiden tavaroiden olevan pääasiassa ulkomaista valmistettua tupakkaa.

58 Kantajien viittaus edellä mainitussa asiassa Spedition Wilhelm Rotermund vastaan komissio annettuun tuomioon ei ole tässä tapauksessa merkityksellinen. Tuossa asiassa erityistilanne johtui petollisesta menettelystä, joka saattoi selittyä ainoastaan määrätullitoimipaikan työntekijän aktiivisella avunannolla, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi tältä osin, ettei komissio voinut pätevästi edellyttää pelkästään, että kantaja luotettavasti ja lopullisesti näyttää toteen tämän osallisuuden (em. asia Spedition Wilhelm Rotermund v. komissio, tuomion 56–58 kohta). Niin muodoin kyseessä oli erilainen tosiasiallinen tilanne kuin nyt esillä olevassa tapauksessa.

59 Edellä todetusta seuraa lopulta, etteivät kantajat ole näyttäneet toteen, että Italian viranomaiset olivat ennakolta tietoisia savukkeiden salakuljetuksesta ja olivat sallineet toteuttaa petokset, joista oli kyse kuljetuksissa 30.10. ja 5.11.1991.

b) Kantajien väite, jonka mukaan salakuljetus, jonka uhreiksi ne joutuivat, ylitti niiden elinkeinotoimintaan kuuluvan kaupallisen riskin

Asianosaisten lausumat

60 Kantajat väittävät olleensa uhreina salakuljetuksessa, joka tehtiin taitavasti ja jonka toteutukseen eri maista olevien rikollisten liittouma käytti laajamittaisia taloudellisia keinoja. Kantajien mukaan tilanteen erityisyys johtuu myös teon vakavuudesta, lain rikkomisen taloudellisesta merkittävyydestä ja salakuljettajien suorittamista ainakin neljästä rikoksesta. Kantajat painottavat, ettei kuorma-auton kuljettajan T1-passitusasiakirjojen saamiseksi esittämissä kuljetusasiakirjoissa ja laskuissa todettu puutteita tai virheellisyyksiä. Ne muistuttavat, että tässä tapauksessa kyseessä on ensimmäinen ja ainoa kerta, jolloin niiden vilpitöntä mieltä käytetään väärin

kuljetusasiakirjojen antamisen yhteydessä, vaikka ne olivat aiemmin antaneet satoja T1-asiakirjoja niiden kymmenien vuosien aikana, joina ne olivat harjoittaneet tulli-ilmoitusten jättämistoimintaa.

61 Kantajien mielestä riidanalainen päätös on virheellinen, koska siinä määritellään niiden toiminta "kuljettajiksi" tai "tulliasioitsijoiksi". Kantajat toteavat, ettei kuljetus kuulunut Nordspedizionerin harjoittamaan toimintaan ja ettei niitä voitu määritellä tullihuolitsijoiksi (agenti in dogana) siten kuin Italian oikeudessa huolitsijasopimuksella tarkoitetaan. Kantajat huomauttavatkin, että ne harjoittivat ainoastaan tulliasiointia tulliasioitsijoina (spedizioneri doganali) Italian lain ja erityisesti 23.1.1973 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 43 40 ja 47 §:n sekä sitä seuraavien pykälöiden mukaisesti.

62 Kantajien mukaan tulliasioitsija määritellään yhteisön lainsäädännössä, ja ne vetoavat tulli-ilmoituksen jättämiseen oikeuttavien edellytysten määrittämisestä 12 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3632/85 (EYVL L 350, s. 1) 3 artiklan 3 kohtaan sekä tullikoodeksin 5 artiklaan. Kantajat korostavat, että näissä säännöksissä sallitaan turvautuminen edustajiin tulli-ilmoituksia tehtäessä, jolloin nämä voivat toimia joko omissa nimissään muiden lukuun tai muiden lukuun ja nimissä, sekä että Italiassa tulliasioitsijan ammatista 22.12.1960 annetun lain nro 1612 3 §:n mukaan asioitsija ei voi perusteetta jättää toimeksiantoa ottamatta.

63 Kantajat kiistävät riidanalaiseen päätökseen sisältyvän väitteen, jonka mukaan kolmansien tekemät petokset kuuluvat tulliasioitsijan normaaliin kaupalliseen riskiin eivätkä voi muodostaa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta. Niiden mielestä asetuksen N:o 1031/88 4 artiklan 1 kohdassa, jossa säädetään, että tullivelan maksamiseen ovat velvollisia ne, jotka ovat siirtäneet

tavaran tullivalvonnasta tai osallistuneet tähän siirtoon, vahvistetaan ex delicto -vastuu, joka ei koske kantajia, koska nämä ovat tulleet todistetuiksi rikosoikeudellisesti syyttömiksi. Kantajat painottavat, että ainoastaan asetuksen N:o 1031/88 4 artiklan 1 kohta on sovellettavissa tähän tapaukseen — ei saman artiklan 2 kohta, joka koskee yksinomaan tavaran omistajan siviilioikeudellista suorituskyvyttömyyttä esimerkiksi konkurssin tapauksessa.

64 Kantajat huomauttavat, ettei tulli-ilmoituksen antava ammattilainen ota kaupallista riskiä, minkä vuoksi väite siitä, että kolmansien tekemät petokset kuuluvat tulli-ilmoituksen tekijän normaaliin kaupalliseen riskiin, on oikeudellisesti vailla pohjaa. Lisäksi ne muistuttavat, että erityisesti asiassa T-42/96, Eyckeler & Malt vastaan komissio 19.2.1998 annetun tuomion (Kok. 1998, s. II-401) jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä on suljettu pois, että väärien asiakirjojen tahaton käyttö tullissa voi olla tavanomaista kaupallista riskiä. Kantajat korostavat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuossa tuomiossa katsoneen, että komission laiminlyötyä oman valvonta- ja tarkastusvelvollisuutensa hyvin ammattimaisesti toteutetut väärennykset ylittävät talouden toimijalle kuuluvan tavanomaisen kaupallisen riskin (em. asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 188 ja 189 kohta).

65 Kantajat toteavat, että edellä mainitussa asiassa Eyckeler & Malt vastaan komissio annettu tuomio on murroskohta aiemman vanhan ja uuden oikeuskäytännön alun välissä sekä enemmän kansainvälisen kaupan suojan edellytysten mukainen. Kantajat vetoavat tältä osin edellä mainitussa asiassa Primex Produkte Import-Export ym. vastaan komissio annettuun tuomioon (163 ja 164 kohta) sekä yhdistetyissä asioissaT-186/97, T-187/97, T-190/97–T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97–T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ja T-147/99, Kaufring ym. vastaan komissio, 10.5.2001 annettuun tuomioon (Kok. 2001, s. II-1337). Mainituissa yhdistetyissä asioissa Kaufring ym. vastaan komissio annetussa tuomiossa painotetaan ulkomaisten viranomaisten laatimia asiakirjoja koskevan perustellun luottamuksen suojan periaatetta (216, 218 ja 219 kohta).

66 Komissio korostaa, ettei väärien asiakirjojen käyttö vilpittömässäkään mielessä sellaisenaan voi muodostaa erityistilannetta, vaan on osa talouden toimijan normaalia kaupallista riskiä. Niinpä se, etteivät kantajat vastaa salakuljetusorganisaatiosta, ei vapauta niitä maksamasta tullivelkaa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

67 Aluksi on todettava, että vaikka kantajat esiintyvätkin nimikkeellä "spedizionieri doganali" (tulliasioitsija), riidanalaisen päätöksen kolmannessa perustelukappaleessa määritellään Nordspedizionierin olevan "società di transporti, agente in dogana" (kuljetusyhtiö, tullihuolitsija). Komission alustaviin tullien peruuttamista koskevaan kielteisyyteen vastineena antamassaan 6.5.2002 päivätyssä kirjeessä kantajat huomauttavat, että tulliasioitsijat hoitavat yksinomaan kaupallisia asiakirjoja ja että toisin kuin tullihuolitsijat ne eivät hoida tavaroiden kuljetusta eikä niillä myöskään ole oikeutta tarkastaa lastia. Kuitenkin, vaikka riidanalainen päätös on virheellinen kantajien ammatillisen määrittelyn osalta, komissio ei ole perusteluissaan esittänyt yhtäkään tavaroiden kuljetuspalvelujen suorittamiseen liittyvää argumenttia. Niin ollen päätöksen epätarkkuus ei ole voinut käytännössä vaikuttaa tullivelan peruuttamismenettelyyn.

68 On huomattava, että tässä esillä olevat kantajien velvoitteet eivät synny sen vuoksi, että kantajat ovat tulliasioitsijoita tai ovat vastuussa passituksesta kummassakin kyseessä olevassa tapauksessa. Asetuksen N:o 222/77 11 artiklan a alakohdan mukaan passituksesta vastaava vastaa toimivaltaisille viranomaisille passituksen sujumisesta sääntöjenmukaisesti, ja saman asetuksen 13 artiklan a ja b kohdan mukaisesti hän on velvollinen esittämään tavarat muuttumattomina määrätoimipaikalla toimivaltaisten viranomaisten määräämässä määräajassa ja näiden määräämiä tunnistustoimenpiteitä noudattaen sekä noudattamaan yhteisön passitusta

koskevia sääntöjä. Tämän mukaisesti ryhtyessään passituksesta vastaavaksi 30.10. ja 5.11.1991 jätetyillä passi-ilmoituksilla kantajat ovat hyväksyneet erityisvastuun yhteisön lainsäädännön nojalla.

69 Argumentteja, joihin kantajat vetoavat puolustaessaan omaa tulkintaansa asetuksen N:o 1031/88 4 artiklan 1 kohdasta tullivelan maksamiseen velvollisten osalta, ei voida hyväksyä. Koska kantajat eivät ole osallistuneet tavaroiden siirtoon pois tullivalvonnasta, ne eivät mielestään ole yhteisvastuussa tullien maksamisesta. Tältä osin on riittävää todeta, että asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan mukaan ei ole mahdollista kiistää periaatetta, jonka mukaan tullivelka on maksettava (em. yhdistetyt asiat Cerealmangimi et Italgrani v. komissio, tuomion 11 kohta; em. asia CT Control (Rotterdam) ja JCT Benelux v. komissio, tuomion 43 kohta ja em. asia Hyper v. komissio, tuomion 98 kohta), koska velan olemassaolo on kansallisten viranomaisten toimivaltaan kuuluva asia. Komissiolle asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan nojalla esitetyt hakemukset eivät koske sitä, ovatko kansalliset viranomaiset soveltaneet aineellisia tullisäännöksiä oikein (em. asia Kia Motors ja Broekman Motorships v. komissio, tuomion 36 kohta).

70 Sen kantajien väitteen osalta, jonka mukaan vilpittömässä mielessä tapahtunut ja tahaton osallistuminen kolmansien tekemiin petoksiin on asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettu erityistilanne, on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sellaisten sitoumusasiakirjojen esittäminen, jotka on myöhemmin osoitettu väärennetyiksi, ei sinänsä muodosta erityistilannetta, joka oikeuttaa tuontitullien peruutukseen (ks. vastaavasti em. asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 162 kohta; em. asia Primex Produkte Import-Export ym. v. komissio, tuomion 140 kohta ja em. asia SCI UK v. komissio, tuomion 58 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi erityisesti, ettei tulliasioitsijalle annettujen laskujen vilpillisyys ole asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettu erityistilanne, sillä tällainen tilanne kuuluu tulliasioitsijan ammatillisiin riskeihin; asioitsija vastaa toimintansa luonteen johdosta tuontitullien maksamisesta ja tulliviranomaisille esittämiensä asiakirjojen lainmukaisuudesta eli siten myös siitä, etteivät sen asiakkaiden epäasianmukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitalliset

seuraukset tule yhteisön kannettaviksi (em. asia Mehibas Dordtselaan, tuomion 82 ja 83 kohta).

71 Tätä päätelmää ei muuksi muuta kantajien tapahtuneeksi väittämän rikoksen konkreettiset tosiseikat ja piirteet, kuten rikoksentekijöiden järjestäytyneisyys, teon vakavuus, rikkomuksen taloudellinen merkittävyys tai neljästä teosta muodostuvan rikoksen jatkettu luonne (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 186/82 ja 187/82, Magazzini Generali, tuomio 5.10.1983, Kok. 1983, s. 2951; ks. myös em. asia Aslantrans v. komissio, tuomion 58 kohta). Samaten kantajien väitteet siitä, että Italian tulliasioitsijat eivät voi mukauttaa palkkiotaan arvioidun petosriskin perusteella eivätkä kieltäytyä perusteetta toimeksiannosta, eivät ole seikkoja, jotka ovat omiaan asettamaan hakijan poikkeukselliseen tilanteeseen suhteessa muihin samaa toimintaa harjoittaviin toimijoihin, koska nämä seikat koskevat ennalta määräämätöntä joukkoa toimijoita eli kaikkia italialaisia tulliasioitsijoita (ks. vastaavasti asia C-86/97, Trans-Ex-Import, tuomio 25.2.1999, Kok. 1999, s. I-1041, 22 kohta; asia C-253/99, Bacardi, tuomio 27.9.2001, Kok. 2001, s. I-6493, 56 kohta ja em. asia De Haan, tuomion 52 kohta). Myöskään se, että tässä on kyseessä ensimmäinen petostapaus, jonka kantajat kohtaavat, ei riitä muodostamaan asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta.

72 On kuitenkin todettava, että toisenlainen päätelmä eli erityistilanteen vallitseminen tulee kyseeseen, jos komissio tai kansalliset tulliviranomaiset ovat syyllistyneet vakaviin laiminlyönteihin, jotka ovat helpottaneet asiakirjojen petollista käyttöä (em. asia SCI UK v. komissio, tuomion 58 kohta; em. asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 189 ja 190 kohta; em. asia Primex Produkte Import-Export ym. v. komissio, tuomion 163 kohta ja em. yhdistetyt asiat Kaufring ym. v. komissio, tuomion 235 ja 302 kohta). Koska asetuksen N:o 1430/79 13 artikla nimittäin on tarkoitettu sovellettavaksi silloin, kun talouden toimijan ja viranomaisen suhde on sellainen, ettei ole kohtuullista antaa toimijan kärsiä haittaa, jota tämä ei normaalisti olisi kärsinyt (em. asia Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, tuomion

22 kohta), on katsottava, että nämä olosuhteet muodostavat säännöksessä tarkoitetun erityistilanteen ja oikeuttavat tuontitullien peruuttamisen (ks. vastaavasti em. asia Primex Produkte Import-Export ym. v. komissio, tuomion 163 ja 164 kohta).

73 Niin muodoin on tutkittava, ovatko kantajat tässä tapauksessa näyttäneet toteen tällaisia puutteita komission tai kansallisten viranomaisten taholta.

c) Tulliviranomaisten valvonnan puuttuminen

Asianosaisten lausumat

74 Kantajat muistuttavat, että tulliviranomaiset eivät valvoneet lastauksia 30.10. ja 5.11.1991 sekä että antaessaan hyväksyntänsä kuljetusasiakirjoille kuorma-autoa tutkimatta ne lisäsivät kuljettajan esittämien asiakirjojen luotettavuutta. Kantajat korostavat, että jos tulli epäili sääntöjenvastaisuuksia 30.10. ja 5.11.1991 tapahtuneissa kuljetuksissa kuten 16.11.1991 tapahtuneen kuljetuksen suhteen, sillä oli velvollisuus tutkia tavarat. Kantajat toteavat lisäksi, että asianmukainen vakuus, jonka suuruus oli 100 000 000 ITL, oli lähtöajankohtana annettu vakuudeksi ilmoitetusta pakkauslaatikkolastista menevän tullin maksamisesta, ja tullin — jolla oli mahdollisuus tutkia kuorma-auto passitusasiakirjojen antoajankohtana — olisi tarvittaessa pitänyt varmistaa vakuuden asianmukaisuus. Vaikka siis kävisikin ilmi, että tulliviranomaiset ja verovalvontaosasto eivät olleet tietoisia salakuljetuksesta, niiden vastuu syntyisi yhtä lailla sen johdosta, etteivät ne suorittaneet tavaroiden fyysistä tarkastusta.

75 Kantajat vetoavat niin ikään periaatteeseen, jonka mukaan toimijan on voitava luottaa yhteisön lainsäädännön oikeaan soveltamiseen. Ne painottavat, että kun otetaan huomioon edellä mainittu Italian ja Jugoslavian välillä tehty virka-apua koskeva sopimus, Slovenian tullilla oli velvollisuus kertoa Italian viranomaisille, että kyseinen lasti sisälsi arkaluonteista taloudellisesti arvokasta yksinoikeuden alaista tavaraa ja että kyseisen tiedonsaantia ja salakuljetuksen estämistä tarkoittavan järjestelmän mahdollisten puutteiden seuraukset eivät voi jäädä tulli-ilmoituksen tekijän kannettavaksi. Niinpä vaikka edellä mainitussa asiassa De Haan annetun tuomion ilmentämä oikeuskäytäntö ei sovellu tässä tapauksessa, on syytä soveltaa edellä mainitussa asiassa Eyckeler & Malt vastaan komissio annetussa tuomiossa ja asiassa C-250/91, Hewlett Packard France, 1.4.1993 annetussa tuomiossa (Kok. 1993, s. I-1819) vahvistettua periaatetta, koska kantajat ovat perustellusti luottaneet yhteisön toimielinten ennalta-ehkäisevään valvontaan arkaluontoisten tavaroiden osalta.

76 Komissio on edelleen sitä mieltä, että vaikka pitääkin paikkansa, että joissakin tilanteissa vilpittömässä mielessä tapahtuneen väärennettyjen asiakirjojen esittämisen kautta tehty petos saattaa oikeuttaa velan peruuttamiseen, kuten silloin kun komissio tai tulliviranomaiset ovat tehneet asiakirjojen petollista käyttöä helpottavia vakavia laiminlyöntejä, tässä tapauksessa kantajat eivät kuitenkaan ole esittäneet mitään todisteita Italian viranomaisten laiminlyönnistä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

77 Kantajien väitteet tarkoittavat asiallisesti ensinnäkin, että Italian viranomaisten olisi pitänyt tarkastaa fyysisesti tavarat, jotka passitettiin 30.10. ja 5.11.1991, sekä toiseksi, että Slovenian tulliviranomaiset olivat velvollisia kertomaan Italian tulliviranomaisille kyseisistä tupakkakuljetuksista.

78 Ensiksikin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei olisi kohtuullista vaatia kansallisten viranomaisten tutkivan kaikki yhteisön rajan ylittävät tavarat fyysisesti. Kansainvälisen tavaraliikenteen todellisuus nimittäin tekee käytännössä mahdottomaksi tarkastaa kaikki rajan ylittävät kuljetukset. Samoin, kuten riidanalaisen päätöksen 36 perustelukappaleessa todetaan, passitusilmoituksen hyväksyminen ei poista toimivaltaisilta tulliviranomaisilta mahdollisuutta suorittaa jälkitarkastuksia (ks. vastaavasti asia 98/83 ja 230/83, Van Gend & Loos v. komissio, tuomio 13.11.1984, Kok. 1984, s. 3763, 20 kohta). Eikä — toisin kuin kantajat väittävät — asiakirjoissa olevien tietojen perusteella voida päätellä, että Italian viranomaiset epäilivät sääntöjenvastaisuuksia 30.10. ja 5.11.1991 tapahtuneissa kuljetuksissa.

79 Toiseksi on muistettava, että Italian ja Jugoslavian välillä tullipetosten estämiseksi ja niistä rankaisemiseksi annettavasta virka-avusta 10.11.1965 tehdyssä sopimuksessa ei määrätä, että Slovenian tulliviranomaisten on ilmoitettava viipymättä Italian viranomaisille kaikista alueeltaan Italiaan lähtevistä tupakkakuljetuksista. Sopimuksessa määrätään ainoastaan vastavuoroisesta avusta ja läheisen yhteistyön luomisesta viranomaisten välillä (1 ja 3 artikla), merkittävää laitonta liikennettä tarkoittavien tavaroiden ja kulkuneuvojen liikkeiden erityisvalvontaa "mahdollisuuksien mukaan" (4 artikla) sekä tietojenvaihtoa erityisesti tullirikkomusten kohteina olevien tavararyhmien osalta (5 artikla).

80 Edellä todetun nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, etteivät kantajat ole näyttäneet toteen, että kansalliset tulliviranomaiset ovat tehneet vakavia laiminlyöntejä, jotka ovat helpottaneet kyseessä olevien passitusasiakirjojen petollista käyttöä. Tämän vuoksi on katsottava, ettei tässä tapauksessa se, että kantajat ovat vilpittömässä mielessä esittäneet asiakirjoja, jotka on myöhemmin todettu väärennetyiksi, ole tullien peruuttamiseen oikeuttava erityistilanne.

d) Kantajien puuttuva mahdollisuus valvoa kuorma-autoja

Asianosaisten lausumat

81 Kantajat huomauttavat toimivansa Italian ja Slovenian välisellä rajalla ja toimittaneensa passitusasiakirjat kuorma-auton lähdettyä Ljubljanasta ja ettei niillä tämän vuoksi ollut mahdollisuutta tarkastaa lastia. Kantajat lisäävät, ettei tulli-ilmoituksen tekijä voi vaatia tutkimaan kulkuneuvoja, mikä johtuu muun muassa siitä nopeudesta, jolla kuljetukset on hoidettava rajaliikenteestä johtuvista ilmeisistä syistä.

82 Komissio korostaa, ettei erityistilanteen vallitsemisen arviointi voi riippua paikasta, joka on objektiivisesti todettava seikka, joka saattaa tosiasiallisesti tai potentiaalisesti koskea suurta joukkoa talouden toimijoita (em. asia Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, tuomion 22 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

83 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olosuhteet, joiden perusteella voidaan katsoa, että kyseessä on asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityistilanne, vallitsevat silloin, kun tullikoodeksin 239 artiklan taustalla oleva kohtuullistamistavoite huomioon ottaen todetaan, että on olemassa seikkoja, jotka ovat omiaan asettamaan hakijan poikkeukselliseen tilanteeseen suhteessa muihin samaa toimintaa harjoittaviin toimijoihin (em. asia Trans-Ex-Import, tuomion 22 kohta; em. asia Bacardi, tuomion 56 kohta ja em. asia De Haan, tuomion 52 kohta).

84 On kuitenkin todettava, ettei toimiminen kuljetuksen lähtöpaikan sijasta rajalla eikä myöskään esitetyn väitteen mukainen mahdottomuus tarkastaa kuorma-autoa ole seikka, jonka johdosta kantajat joutuvat poikkeukselliseen tilanteeseen suhteessa muihin toimijoihin, sillä nämä olosuhteet koskevat määräämätöntä joukkoa toimijoita. Tämän vuoksi ne eivät luo asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta. On myös huomattava, että tulliasioitsijoilla on ennen tulli-ilmoituksen jättämistä mahdollisuus pyytää tullia tutkimaan tavarat, vaikka tämä mahdollisuus onkin niillä ainoastaan poikkeuksellisesti.

e) Intressivertailu

Asianosaisten lausumat

85 Kantajat painottavat yhteisöjen tuomioistuimen myöntäneen erityistilanteen vallitsevan suhteessa muihin samaa toimintaa harjoittaviin toimijoihin siitä syystä, että tullien kanto romahduttaisi kyseisen toimijan taloudellisesti, kun otetaan huomioon tullien huomattava määrä (em. asia Trans-Ex-Import). Kantajat muistuttavat niin ikään, että komission on arvioitava kaikkia tosiseikkoja voidakseen päättää, muodostavatko ne erityistilanteen, ja sovitettava yhteen yhtäältä yhteisön intressi tullisäännösten noudattamisen varmistamiseen ja toisaalta vilpittömässä mielessä olleen taloudellisen toimijan intressi välttää liiketoimintaan liittyvän tavallisen riskin ylittävä vahinko (em. asia Spedition Wilhelm Rotermund v. komissio, tuomion 53 kohta). Riidanalaisessa päätöksessä ei kuitenkaan vertaillen tutkittu näitä intressejä, vaan pelkästään suljettiin pois asetuksen N:o 1439/79 13 artiklan soveltaminen.

86 Komission mukaan kantajien väite merkitsee, että komission olisi ennen peruutuspäätöksen hylkäämistä ollut laadittava jonkinlainen kartoitus riskeistä, jotka koskettivat yhteisön varoja, ja niistä, joille talouden toimijat altistuivat. Sitä vastoin oikeuskäytännön mukaan tehtävä sellainen arviointi, joka määrittää, onko komissio tai ovatko tulliviranomaiset tehneet virheen, jonka seurauksena toimijaa rasitetaan liiallisesti.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

87 On huomattava, että toisin kuin kantajat väittävät, yhteisöjen tuomioistuin ei ole katsonut edellä mainitussa asiassa Trans-Ex-Import antamassaan tuomiossa, että se, että tullien kantaminen saattaa toimijan taloudellisen romahduksen vaaraan niiden suuruuden vuoksi, on erityistilanteen synnyttävä seikka. Jos nimittäin kansallinen tuomioistuin olisi todella esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen siitä, muodostaako se, että tullien kantaminen johtaa toimijan yrityksen vararikkoon, tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1) 905 artiklan 1 kohdan mukaisen erityistilanteen, yhteisöjen tuomioistuin olisi tyytynyt vastaamaan, että erityistilanteen toteaminen edellyttää olosuhteita, joiden johdosta hakija joutuu poikkeukselliseen tilanteeseen suhteessa muihin toimijoihin (em. asia Trans-Ex-Import, tuomion 22 kohta).

88 Myöskään kantajien väitettä, jonka mukaan riidanalainen päätös ei perustu käsillä olevien intressien vertailuun, ei voida hyväksyä. On muistettava, että komission soveltaessa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklaa sillä on harkintavaltaa, jota sen on käytettävä sovittaen yhteen yhtäältä yhteisön intressin tullisäännösten noudattamisen varmistamiseen ja toisaalta vilpittömässä mielessä olleen taloudellisen toimijan intressin välttää liiketoimintaan liittyvän tavallisen riskin ylittävä vahinko (em. asia

Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 133 kohta ja em. asia Mehibas Dordtselaan v. komissio, tuomion 78 kohta). On kuitenkin huomattava, että vastoin kantajien väitteitä komissio ei riidanalaisessa päätöksessä pelkästään sulkenut pois asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan soveltamista, vaan myös tutki, ovatko tämän tapauksen olosuhteet osa tulliasioitsijan elinkeinoon kuuluvaa normaalia riskiä, kun se on katsonut, etteivät olosuhteet ylittäneet kyseiseen elinkeinotoimintaan tavanomaisesti kuuluvaa riskiä.

89 Edellä todetusta seuraa, etteivät kantajat ole kyenneet näyttämään toteen — tarkastellaanpa niiden väitteitä perusteineen yksittäin peräjälkeen taikka kokonaisuutena — komission tehneen ilmeisen arviointivirheen, kun tämä on katsonut, että esillä olevan tapauksen olosuhteet eivät ole luoneet asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta.

3. Vilpillisen menettelyn tai ilmeisen laiminlyönnin puuttuminen

Asianosaisten lausumat

90 Kantajat huomauttavat aluksi, että Tribunale civile e penale di Triesten tutkintatuomarin 14.1.1994 tekemä päätös rikosoikeudellisesta luokituksesta osoittaa, etteivät kantajat tässä tapauksessa ole menetelleet vilpillisesti tai syyllistyneet laiminlyöntiin asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Ne toteavat, että nyt on kyseessä ensimmäinen ja ainoa kerta, jolloin niiden vilpitöntä mieltä käytetään väärin kuljetusasiakirjojen antamisen yhteydessä, vaikka ne olivat aiemmin antaneet satoja T1-asiakirjoja niiden kymmenien vuosien aikana, joina ne olivat harjoittaneet tulli-ilmoitusten jättämistoimintaa. Kantajat painottavat, että kuljetusasiakirjat oli annettu tavanomaisen kauppatavan mukaisesti, jota tulliviranomaiset eivät koskaan aiemmin olleet kyseenalaistaneet, ja että komission asiana oli näyttää

toteen kantajien ilmeinen laiminlyönti (em. asia Primex Produkte Import-Export ym. v. komissio, tuomion 136 kohta) sekä osoittaa kantajien toimineen tässä tapauksessa kyseisten asiakirjojen laatimista ja antamista koskevien sääntöjen suhteen eri tavalla.

91 Kantajat kiistävät riidanalaisessa päätöksessä olleen väitteen siitä, että kun otetaan huomioon niiden asema tavanomaisina tulli-ilmoituksen tekijöinä, ne olivat velvollisia toteuttamaan kaikki passituskuljetukseen liittyvät asianmukaiset varotoimet kuten kuorma-autoissa olevien tavaroiden tarkastamisen ennen ilmoituksen tekemistä. Toimenpiteet tehtiin niiden mukaan rajatullitoimipaikalla ja siten "jonossa" eli kuorma-auto toisen takana rajaa ylittäessä, minkä johdosta tavaroiden purkaminen tullin alueella haittaa tavaraliikenteen sujuvuutta. Kantajat huomauttavat myös, että tulli-ilmoituksen tekijä voi vaatia tavaroiden tarkastusta ainoastaan siinä tapauksessa, että tavaroiden suhteen vallitsee täsmällisiä epäilyksiä virheellisten ilmiantojen tai asiakirjojen ristiriitaisuuksien vuoksi ja että tullin on annettava siihen lupa. Ne korostavat niin ikään, että savukkeita kuljettaneen kuorma-auton paino vastasi sitä, mitä se olisi ollut, jos sen lastina oli todella ollut pakkauslaatikoita, joten paino oli kuljetusasiakirjoissa ja niiden liitteenä olleissa laskuissa ilmoitetun lastin luonteen mukainen.

92 Kantajien mukaan ne mahdollisuuksiensa rajoissa ammatillisen kokemuksensa perusteella ja erityistä huolellisuutta niille annettujen asiakirjojen tutkimisen osalta noudattaen katsoivat kuorma-autojen kuljettaneen pakkauslaatikoita, kuten asian laita oli ollut useissa tapauksissa, sillä näitä tavaroita kulki tavallisesti Fernettin tullikamarin kautta. Tämän ohella kantajat muistuttavat, että asiakirjat, joista passitusilmoitukset laadittiin, vaikuttivat täysin säännönmukaisilta, minkä vahvistaa se, että tulliviranomaiset antoivat niille hyväksyntänsä.

93 Komission mielestä kantajat väittävät, että huolimatta asemastaan ilmoituksen tekijöinä ne eivät voi ottaa minkäänlaista vastuuta. Tällöin ne kiistävät ilmoituksentekijän huolellisuusvelvollisuuden ja syrjäyttävät ne kohtuullisuusvaatimukset, joihin peruuttamismenettely nojautuu. Komission mukaan yhteisöjen tuomioistuimet ovat muistuttaneet tulli-ilmoituksen tehneen toimijan huolellisuutta koskevasta kriteeristä (em. asia Hewlett Packard France, tuomion 27 kohta); kriteeri on keskeinen arvioitaessa sitä, onko toimija syyllistynyt ilmeiseen laiminlyöntiin (asia T-75/95, Günzler Aluminium v. komissio, tuomio 5.6.1996, Kok. 1996, s. II-497, 43 kohta). Komissio katsoo lopuksi, että riidanalaisen päätöksen tutkiminen osoittaa, etteivät kantajat ole osoittaneet kokeneelta toimijalta vaadittavaa huolellisuutta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

94 Asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan mukaan kahden edellytyksen on yhtä aikaa täytyttävä, jotta tuontitullit voitaisiin palauttaa: kyseessä on oltava erityistilanne eikä kyseessä saa olla talouden toimijan vilpillinen menettely tai ilmeinen laiminlyönti (em. asia Covita, tuomion 29 kohta; em. asia De Haan, tuomion 42 kohta ja em. asia SCI UK v. komissio, tuomion 45 kohta). Tämän vuoksi jo yhden näistä kahdesta edellytyksestä täyttymättä jättäminen johtaa siihen, ettei tulleja voida peruuttaa (em. asia Günzler Aluminium v. komissio, tuomion 54 kohta; em. asia Mehibas Dordtselaan v. komissio, tuomion 87 kohta ja em. yhdistetyt asiat Kaufring ym.v. komissio, tuomion 220 kohta).

95 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, ettei komissio tässä tapauksessa ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että tapauksessa ei ole kyse asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitetusta erityistilanteesta. Niin muodoin ei ole tarpeen tutkia vilpillisen menettelyn tai ilmeisen laiminlyönnin puuttumista koskevaa edellytystä.

96 Edellä todetusta seuraa, että toinen kanneperuste on perusteeton.

97 Näin ollen kantajien vaatimukset riidanalaisen päätöksen kumoamisesta on hylättävä.

II *Lisävaatimukset tullien osittaiseksi peruuttamiseksi*

Asianosaisten lausumat

98 Toissijaisena vaihtoehtona kantajat riitauttavat riidanalaisessa päätöksessä tapahtuneen niiden sen vaatimuksen hylkäämisen, joka koski sitä, että osa tullivelasta katsottaisiin lakanneeksi tavaroiden osittaisen takavarikon vuoksi asetuksen N:o 2144/87 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan tällaista tapausta varten säätämän mukaisesti. Ne toteavat, että tutkinnassaan Triesten verovalvontaosasto 8.4.1992 takavarikoi 8 010 kilogrammaa ulkomaista valmistettua tupakkaa Bareggiossa sijaitsevasta varastosta ja että on todennäköistä, että takavarikoidut tavarat muodostavat sen lastin, joka kuljetettiin 30.10. ja 5.11.1991 kantajien jättämin passitusilmoituksin. Kantajien mielestä tullivelan suuruuden kiistäminen on niiden tapahtumien edellytys, joihin riita palautuu, ja ettei tuota kiistämistä voida jättää tutkimatta, koska se palautuu asianomaisen jutun objektiivisiin edellytyksiin.

99 Komissio katsoo, että kyseinen vaatimus on jätettävä tutkimatta, koska vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kumoamiskanteen yhteydessä yhteisön tuomioistuin ei voi määrätä yhteisön toimielintä ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen kumoamista tarkoittavan tuomion täytäntöönpanemiseksi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

100 Väitteessään, joka koskee asetuksen N:o 2144/87 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomista, kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta toteamaan, että tullit on poistettava 8 010 kilogrammalta Bareggiossa takavarikoitua valmistettua ulkomaista tupakkaa.

101 Tältä osin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan tarkoituksena ei ole kiistää periaatetta, joka koskee sitä, että tullivelka on maksettava (ks. em. yhdistetyt asiat Cerealmangimi ja Italgrani v. komissio, tuomion 11 kohta; em. asia JCT Benelux v. komissio, tuomion 43 kohta ja em. asia Hyper v. komissio, tuomion 98 kohta). Kysymys tullivelan osittaisesta tai kokonaan tapahtuvasta lakkaamisesta takavarikon seurauksena asetuksen N:o 2144/87 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti liittyy väistämättä joko kysymykseen tullivelan olemassaolosta tai kysymykseen sen suuruuden laskemisesta. Samoin on huomattava, että komissiolle osoitetuissa hakemuksissa ei ole kyse siitä, ovatko kansalliset tulliviranomaiset soveltaneet asianmukaisesti aineellisoikeudellisia

tullisäännöksiä (em. asia Kia Motors et Broekman Motorships v. komissio, tuomion 36 kohta). Onkin katsottava, että kysymys tullivelan lakkaamisesta takavarikon seurauksena ei kuulu säännöksen soveltamisalaan.

102 Päätelmää ei muuksi muuta kantajien väite siitä, että tullivelan suuruuden kiistäminen on niiden tapahtumien edellytys, joihin riita palautuu. Näin väitettäessä ei oteta huomioon asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan mukaisen tullien peruuttamista tai palauttamista tarkoittavan järjestelmän erityistä luonnetta ja ulottuvuutta.

103 Edellä todetun nojalla on katsottava, että kantajien vaatimukset sen toteamisesta, että tullien peruuttaminen 8 010 kilogramman erää takavarikoitua tupakkaa koskevan tullivelan osalta on aiheellista, on jätettävä tutkimatta.

104 Näin ollen kanne on kokonaan hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

105 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission vaatimat oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

Lindh García-Valdecasas Cooke

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä joulukuuta 2004.

H. Jung

kirjaaja

P. Lindh

viidennen jaoston puheenjohtaja

Sisällys

Asiaa koskevat säännökset ..... II - 4410

Asian tosiseikat ..... II - 4414

Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset ..... II - 4417

Asiaa koskeva lainsäädäntö ..... II - 4418

I — Riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimus ..... II - 4418

A — Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä oli useita aineellisia virheellisyyksiä ..... II - 4419

1. Marraskuun 16. päivänä 1991 tehdyssä tulli-ilmoituksessa tarkoitetun lastin tutkiminen ..... II - 4419

Asianosaisten lausumat ..... II - 4419

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 4420

2. Peruutettavaksi haetun tullin määrä ..... II - 4420

Asianosaisten lausumat ..... II - 4420

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 4421

B — Toinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta, jossa ei voida osoittaa vilpillistä menettelyä tai ilmeistä laiminlyöntiä ..... II - 4423

1. Alkuhuomautukset ..... II - 4423

2. Erityistilanteen vallitseminen ..... II - 4425

a) Väite siitä, että Italian viranomaiset tiesivät etukäteen salakuljetuksesta ..... II - 4425

Asianosaisten lausumat ..... II - 4425

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta .. II - 4427

b) Kantajien väite, jonka mukaan salakuljetus, jonka uhreiksi ne joutuivat, ylitti niiden elinkeinotoimintaan kuuluvan kaupallisen riskin ..... II - 4430

Asianosaisten lausumat ..... II - 4430

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta .. II - 4433

c) Tulliviranomaisten valvonnan puuttuminen ..... II - 4436
Asianosaisten lausumat ..... II - 4436
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta .. II - 4437
d) Kantajien puuttuva mahdollisuus valvoa kuorma-autoja ..... II - 4439
Asianosaisten lausumat ..... II - 4439
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta .. II - 4439
e) Intressivertailu ..... II - 4440
Asianosaisten lausumat ..... II - 4440
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta .. II - 4441
3. Vilpillisen menettelyn tai ilmeisen laiminlyönnin puuttuminen ... II - 4442
Asianosaisten lausumat ..... II - 4442
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 4444
II — Lisävaatimukset tullien osittaiseksi peruuttamiseksi ..... II - 4445
Asianosaisten lausumat ..... II - 4445
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 4446
Oikeudenkäyntikulut ..... II - 4447